

REDACTIUNEA,
 Administrația și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
 Scrierile neînscrise nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se returnează.
 În scris
 se primesc la Administrația
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena la M. Dukas Nachf.,
 Fur. Angenfeld & Emerie Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppalik.
 În Budapesta la A. V. Gölber-
 ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
 opold (VII Erzsébet-körút).
 Prețul inserțiilor: o serie
 garmond pe o coloană 10 bani
 pentru o publicare. Publicări
 mai dese după tarife și invo-
 cală. — **RECLAME** pe pagina
 5-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr. II de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr. II de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciile postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov:
 Administrația, Piața mare
 Sargal Inului Nr. 30, etajul
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul scasă: Pe un an 24
 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un esem-
 pliar 10 bani. — Atât abona-
 mentele, cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 137.

Brașov, Duminică 22 Iunie (5 Iulie)

1908.

NOU ABONAMENT
 LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.
 Cu 1 Iulie st. v. 1908
 se deschide nou abonament pe cuartatul trei
 al anului, la care invităm pe toți amicii
 și sprijinitorii fôiei noastre.
 Prețul abonamentului:
 Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni
 6 coroane, pe o lună 2 coroane.
 Pentru România și străinătate: Pe un
 an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
 luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.
ADMINISTRAȚIUNEA.

Destăinuiri diplomatice

despre întrevădarea dela Reval.

Rămâne cel mai interesant ca-
 pitol al discuțiilor de azi ale pre-
 ssei cestiunea: Ce s'a pus la cale la
 întrevădarea dela Reval și la ce schim-
 bări ne putem aștepta în viitorul
 cel mai apropiat?
 Nu mai trebuie să spunem, că
 întrebarea aceasta ne privește foarte
 deaproape și prin urmare trebuie să
 intereseze în mod deosebit pe cei din
 monarhia noastră. Dar totodată nu
 putem trece cu vederea, că noua con-
 stelație ce se pregătește în politica
 mare, atinge și națiunile mici euro-
 pene și indeosebi sunt Românii cari
 în pozițiunea lor permanent dificilă
 între cele două mari împărății sunt
 espusi mai mult înrăuririlor ce re-
 zultă din raporturile între marile pu-
 teri ale Europei. Până acuma România
 a avut ca punct de razim în politica
 ei esteroară alianța triplă, de care a
 fost mai mult sau mai puțin con-
 strânsă a se apropia încă de acum
 douăzeci și cinci de ani. Nu este prin
 urmare o întrebare de a doua mână
 pentru România, dacă în cazul unei

eventuale schimbări a constelației ge-
 nerale, ce se vestește de pretutindeni
 ca o urmare a apropierei Angliei de
 Rusia, mai poate să conteze la rază-
 mul de până acuma, ce o mânase
 în apele politice de pace germano-
 austriace.
 În asemeni împrejurări sunt de
 un deosebit interes pentru noi destăi-
 nurile diplomatice ce le face un con-
 silier de legațiune german în retragere
 Vom Rath, care mai de demult a fost
 atașat ambasadei germane în Londra.
 vom Rath este și deputat în parla-
 mentul german. Sub titlul „In dosul
 culiselor“, Rath publică în ziarul ber-
 linez „Tag“, acele destăinuiri. În in-
 troducere consiliarul delegațiune spune
 că cabinetul englez, care a funcționat
 la suirea pe tron a Regelui Eduard la
 1901, nutrea în toată seriozitatea pla-
 nul unei strânse alipiri a Angliei de
 tripla alianță și în deosebi de Germa-
 nia. Ambasadorul Germaniei, contele
 Hatzfeld, inițiase deja în privința a-
 ceasta tratări cu guvernul englez;
 neașteptata lui retragere și moarte a
 pus însă capăt acestei tratări. Cabi-
 netul german s'a arătat ceva prea
 rezervat în decursul acestor negocieri
 pentru încheierea unei alianțe ofen-
 sive și defensive cu Anglia. Urmarea
 a fost, că cabinetul englez, spre a ieși
 din izolația sa, s'a hotărât a se apro-
 pia de dubla alianță, care apropiere
 aduse după sine și întrevădarea cea
 mai nouă dela Reval. Aici s'a stabilit
 împărțirea orientului-european între
 Rusia, Franța și Anglia, pe lângă
 oarecari considerații față cu interesele
 austro-ungare, însă cu totala elimi-
 nare a intereselor germane.
 Acesta să fie punctul principal al
 memorandumului, care cuprinde rezul-
 tatul conferențelor dela Reval. Împărțirea
 orientului european, de care e vorba,
 se referă la Turcia europeană, Asia
 mică, Arabia și Persia. Interesele en-
 gleze se precizează într'acolo de a
 crea o directă și independentă lega-
 tură pe uscat cu India. Franciei i se

dă la aceasta împărțire protectoratul
 asupra Syriei, pe când Rusia capătă
 mână cu totul liberă la Bosfor prin
 aceea că Anglia renunță la vechia ei
 politică tradițională. Austro-Ungaria
 nu poate fi ignorată cu totul la aceasta
 împărțire. Ambasadorul englez, lord
 Curzon, este de părere că Austro-
 Ungariei i-se poate garanta eventual
 estinderea sferei sale de putere până
 la Salonice. Italiei să i se promită ca
 compensație Illyria. Cu Italia vor să
 evite ori ce diferențe. De aceea pre-
 vad pentru ea avantaje și în alte
 locuri.
 Pentru moment — zice autorul
 articolului din „Tag“ — politica en-
 gleză țintește într'acolo de a trage
 Austro-Ungaria în hora alianței anglo-
 ruso-franceze.
 Regele Eduard are de gând să
 afle un mijloc nou pentru a împăca
 interesele Austro-Ungariei în Orient.
 În locul programului dela Mürzsteg care
 este părăsit. Printr'asta voiește să li-
 berezeze politica austro-ungară de de-
 pendența ei de politica germană.
 În partea ultimă a articolului său
 consilierul vom Rath spune, că re-
 gele Eduard vrea să vie iarăși la Ma-
 rienbad și de acolo să meargă la Ischl
 în speranță că doară îi va succede
 se câștigate pe bătrânul împărat Fran-
 cisc Iosif pentru politica engleză. Vom
 Rath se întreabă în fine dacă suveran-
 ul austro-ungar se va putea decide
 a se rupe de îmbrățișarea cu Wil-
 helm II pentru a primi propunerile
 regelui Angliei, ce sunt destul de fa-
 vorabile pentru Austro-Ungaria. Se
 naște dar pentru Germania pericolul,
 că în viitor se va slăbi legătura ei
 cu Austro-Ungaria. Până acum anta-
 gonismul dintre Austria și Rusia în
 Balcani a fost adevăratul ciment pen-
 tru alianța germano-austriacă. Cu cât
 mai mult se va topi acest ciment cu
 atât mai mult se va slăbi și alianța
 aceasta a Germaniei cu Austro-Unga-
 ria, căreia i-s'a dat o lovitură mare
 prin politica germană față cu Polonia.

Dacă se vor confirma datele acestea
 ale diplomatului german, atunci înțe-
 legem că Revalul a pus așa de mult
 pe gânduri pe Wilhelm II.

La jubileul „Gazetei“.

Sătejude, 2 Iulie 1908.— Vă rog
 a primi și dela mine suma de 4 (patru)
 coroane 50 bani, pentru fondul jubi-
 lar al „Gazetei“. Totodată Vă doresc
 d-le Director și pe viitor curaj la con-
 ducerea „Gazetei“, susținând stindar-
 dul primit dela antecesorii D-voastră.
 La mulți ani spre fala neamului! La
 mulți ani stejarule verde în curaj!

Vasiliu Pușcariu,
 protopop.

19 Iunie 1908. (Vila Smara)

Improvizație

Lui A. Mureșianu.

Cei d'intăi ca cei din urmă
 Zis'a oarecând Isus:
 Fie-ți visele 'mplinite
 Și urmașii și mai sus
 Să înalțe a ta fală,
 Patrioticul avânt;
 Cel ce muncit'a ca tine
 Nu e om, ci este sfânt...
 De aceea toți Românii
 Te-au cântat așa frumos
 Și cu ei recunoștința
 Astăzi ți-aduce prinos
 Smara.

Dicio Săn-Mărtin, 2 Iulie 1908.—
 Stimat d-le Mureșianu! Trimit 10
 (zece) coroane pentru fondul jubilar.
 Felicit „Gazeta Transilvaniei“ cu bu-
 curie adevărată a inimii. Doresc suc-
 cese strălucite și viață nesfârșită pen-
 tru „Gazeta“, întru apărarea dreptu-
 rilor poporului român, eară D-voastră
 viață lungă și plină de fericire, văzând
 cu ochii apreciată munca greu dusă
 pentru înaintarea neamului nostru.

Dr. Romul Boilă,
 avocat

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Santinela.

Schiță de Em. Gârleanu.

Seara se lăasă de vreme, umedă și
 rece. Norii, atârnați ca niște perdele de
 cer, își țărău capetele pe pământ, împră-
 știindu-se din când în când într'o bură de
 ploaie mărunță, deasă ca peria. Mirosul
 înecăcios, pipărat al prafului de pușcă,
 se amesteca peste tot cu cel acru al sân-
 gelui frământat în țărâna cleioasă de pi-
 cioarele oamenilor și al cailor. Apa ce că-
 dea de sus spăla câmpia, strângând prin
 vâlcele ochiuri adânci în care cercetașii se
 afundau până la glesne. Pe ici-colo, facile
 fumegându își aruncau lumina tristă îm-
 prejurul soldaților ce ridicau pe rânii. Și
 peste tot orice sgomot de viață se stin-
 sese; tot furnicarul de oameni ce cu pu-
 tin înainte se svârcolise în spasmele furiei
 nebunești părea că fusese înghițit de pământul
 căscat deodată sub picioarele lor.
 Puterile se sleiseră, inimile băteau înă-
 busite, brațele căzuseră frânte. Și 'n față
 Grivița se ștersese în întunerecul de ne-
 pătruns. Dar oamenii veghiau. Se putea
 ca Turcii să încerce un atac în urma is-
 bânzilor avute, după cum și dânșii se te-
 meau ca Românii să nu năvălească din
 nou în zorii zilei. Râniiți fură ridicați, fa-

cele se stinseră, iar prin întunerecul ce
 apăsa câmpia și sub ploaia ce cădea tot
 mai repede, santinela începură să stră-
 bată câmpul ostenite, de abia țărându-și
 picioarele, spre dușmanul din față.
 Din avanposturile regimentului 14
 dorobanți se pregătea să pornească în pa-
 trulă sergentul Nastea, cu soldații Ion a
 Vădăni, Pricop George și Cardaș Vasile.
 Sergentul împrumută o cartușieră, căci a
 lui rămăsesse pe câmpul de luptă, își cer-
 cetă cartușile, apoi își strigă oamenii și
 porni. Trebuiau să străbată linia avan-
 posturilor apoi, împrăștiindu-și pe cei trei
 oameni în santinele, să străpungă cerce-
 tând, cât or putea mai înainte, spre Gri-
 vița. După ce merseră câțeva vreme, umăr
 la urmă, sergentul se opri deodată:
 — Parcă s'a auzit ceva.
 Soldații ascultară ținându-și răsu-
 flarea. De departe se auzea șuietul vântului
 trecând prin niște tufăriș. A Vădăni
 răspunse, șoptit:
 — O hi fost la avanposturile no-
 stre, domnule sergent!
 Pricop incredință și el:
 — Da, la avanposturi, în urmă.
 Atunci sergentul Nastea hotărî:
 — De-acu băieți, ne împrăștiem. Tu,
 Pricop o iei la dreapta; A Vădăni drept
 în față; Cardaș la stânga. Eu o să merg
 după A Vădăni.

Apoi după ce se gândi:
 — Nu trebuie să ne împrăștiem prea
 mult. Eu o să dau țigăne cu fluier, ca
 sa nu ne rășchirăm prea tare... Înainte,
 marș!
 Soldații își făcură cruce și porniră...
 Ploaia se intenția din ce în ce. Intu-
 nerecul era de nepătruns. Aerul încărcat
 te înădușea. Cardaș se opri o clipă, asc-
 cultă, din urmă se auzi un țigănel ușor,
 repetit de două-trei ori. Soldatul își șopti:
 — Domn' sergent Nastea.
 Și porni mai departe. Picioarele îi lu-
 necau, simți că scoboară într'o vâlcea; se
 opri din nou. Nu mai auzi țigănelul. Ploaia
 se repezi deodată ca un biciu șfichiindu-i
 fața. Apa îi străbătu repede mantaua și-i
 îngreua ranița. Capul i-se învălmăși, îl
 apucă par'că ametelele, se întoarse în loc
 neștiind unde să apuce; pe urmă merse
 la întâmplare. Crampeile de gânduri îi ră-
 vășeau mintea. Parcă-l cuprinsese frica.
 Ascultă puțin. Nimic. Atunci, cu glasul
 stâns, strigă de câteva ori:
 — Domn' sergent; domn' sergent
 Nastea!
 Nu primi nici un răspuns. Teama că
 se rătăcise îi îngheță sângele în vine. Ple-
 case de mult, trebuia să fi ajuns departe,
 poate chiar în fața Griviței. O toană de
 vânt îl înfășură într'o pânză de apă, luân-
 du-i sufletul, și de sus se porni deodată

ca un potop. Cardaș se uită în toate păr-
 țile se găsească un adăpost. Freamătul
 frunzelor unui copac îi lovi spre dreapta
 auzul. Atunci se îndreaptă într'acolo. Grăbi,
 buimac, pasul, dar când ajunse, se opri
 deodată, dând piept prin întunerec, cu un
 om. Soldatul se desmeteci puse degetul
 repede pe trăgaciul, dar celălalt aruncă un
 cuvânt domol, un cuvânt străin pe care
 Cardaș nu-l cunoștea, dar pe care sufletul
 lui îl înțelese. Necunoscutul par'că spusese:
 — Lasă!
 Cardaș lăsă trăgaciul, apoi se uită
 bine la tovarășul care se lipise de trun-
 chiul copacului să se adăpostească de
 ploaie. Când ochiul i-se deprinse mai bine,
 Cardaș desluși chipul și trupul omului de
 lângă el. Era un soldat turc, o santinela
 rătăcită ca și dânsul, trimisă să iscodească
 dușmanul. Cardaș se rezemă de copac cu
 pușca lângă el. Umărul lui ajungea pe cel al
 turcului și simți atunci că acesta tremura.
 Pipăi trupul păgânului; turcul era îmbră-
 cat numai în venghercă fără manta. Și lui
 Cardaș i-se făcu milă. Ca și când ar fi
 cunoscut limba Turcului, îl apucă de mână
 și ținându-i haina între degete, îl întrebă:
 De ce n'ai luat mantaua, bre?
 Străinul dădu din mână, în gol, și
 par'că iar răspunse cu glasul lui stins:
 — Lasă!
 Cardaș se gândi:

Din dieta ungară. Un mic incident între președintele Navay și Rakowsky, ca deputat, petrecut Miercuri la stabilirea ordinei de zi, s'a contuitat alaltăieri, Joi, când dep. Beniczky a protestat contra purtării bruce și necolegiale a dep. Navay. Acesta îl face atent, iar Beniczky, ca să-și răsbune, cere să se constate, dacă camera e capabilă să aducă hotărâri. Și ce conșter-nare, când s'au numărat numai 53 deputați! Era primejdie nu atât pentru proiect, — care a fost primit fără prea multă vorbă, ci mai mult pentru dietele deputaților. Simțind acest pericol, Beniczky, la insistarea celor prezenți, și-a retras propunerea. Iar pertractarea proiectului și a urmat cursul regulat. S'au auzit 2 feluri de vorbiri la proiect. *Unul dintre deputați îl primește, dar desaproabă proiectul, al doilea îl respinge, dar rămâne și mai departe în partidul guvernamental.* La urmă a vorbit *Simonyi-Semadan* (poporal), care a declarat pentru primire. Deși puțini în dietă, proiectul novejii execuționale se primește.

— La finea ședinței *Szmrecsanji* a interpellat în cesiunea grevei muncitorilor dela fabrica de gaz din Budapesta, atacând cu vehemență purtarea partidului social-democrat și comitetul muncitorilor. I-a răspuns Wekerle, punându-i în vedere alcătuirea cât mai apropiată a *legii grevei*.

— În casa magnaților eri s'a ținut — probabil — penultima ședință înainte de ferii. S'au pertractat și primit toate proiectele votate de casa deputaților în timpul din urmă.

Minunile șovinismului. Sub titlul acesta *»Libertatea«* din Orăștie demaschează și infierează după merit cea mai nouă ispravă a direcțiunii gimnaziului reformat din Orăștie. Direcțiunea acestui gimnaziu maghiar *ceruse cateheților români să facă esamenul din religie în limba maghiară.* Cei doi domni protopopi români gr. or. și gr. cat., cateheții elevilor de aceste confesiuni, au spus însă singurul lucru ce-l puteau spune, că: le e peste puțină a face examen în ungurește, după ce au instruat anul întreg românește și după ce limba oficioasă a bisericilor, a căror învățături le propun, e numai limba română! La asta direcțiunea gimnaziului le-a dat răspuns, că în altă limbă decât în cea maghiară, nu iartă să se facă nici un examen din religie.

S'a făcut raport la instanțele chemate, consistoriile din Sibiu și Lugoj, a-și arăta cuvântul lor, cari au dus pricina la ministrul de culte, care însă până la încheierea anului, nu dase răspunsul său. În starea asta a lucrului direcțiunea gimnazială s'a ajutat așa, că a dat *linierilor din religie tot calculul ce îl avuseră la mijlocul anului. Iar pentru viitor le-a dat de știre, că numai așa să mai și vie înapoi, dacă se obligă a învăța religia ungurește, — căci altfel din capul locului nici nu-i mai primesc în școală!*...

Iată una din roadele »politiceii naționale energice« și a »supunerii noastre ideii de stat maghiar« lansate și decretate de Apponyi și Szell la congresul societăților »culturale maghiare« din Budapesta!

Audiențe la Tar. Tarul a primit Joi la Peterhof pe ambasadorii Rusiei la Berlin și la Constantinopole; apoi a fost primit președintele Dumei. Audiența a durat un ceas.

— Dacă vine cumva și domn' sergent?

Și iar i-se muia inima. »Săracu, ce-i vinovat și el, că l-o prinde?« Apoi gândurile îl furară. Iși aminti de companie, de ai lui și o clipă uită par'că de tovarășul de lângă dânsul. Atunci din pieptul turcului scapă un oftat sfâșietor, atât de adânc încât lui Cardaș i-se păru că suspinase el. Intorse capul; turcul încovoiat, adormise în picioare, trudit, frânt de osteneală. Cardaș îi simțea mâna caldă, slabă că-i pătrundea osul umărului prin manta. Deodată par'că îi veni până la ureche un țigal. Tresări, scutură pe turc, și-i strigă: — Camarade, camarade! Acesta se trezi zăpăcit, se uita la Cardaș, îl bătu pe umăr și bolborosi câteva cuvinte, de abia suflate, apoi ridicându-și pușca cu greu se pierdu în noapte.

Ploaia se mai domolise. Cardaș o luă înapoi; peste câteva clipe auzi deslușit țigalul, și în curând ajunse la sergent și cei doi soldați.

Bine măi, credeam că te-o fi mâncat Turcii... Ce-ai văzut? Cardaș se opri scurt: — Nimic, bună pace, să trăiți domn' sergent!

Și patrula porni înapoi, în ploaie, spre avanposturi.

(„Convorbiri critice.”)

Sesiunea Dumei va fi închisă pe la 15 Iulie și redeschisă spre finele lui Octombrie.

„Pacea“ cu Croații.

În ziarul *»Hrvatska«* din Agram, dep. croat *Zagorac*, scrie despre rezultatul conferințelor ținute în Bpesta, pentru reluarea păcii între Croația și Ungaria. La conferințele, cari s'au ținut din indemnul partidului poporal, au luat parte reprezentanții ai partidelor dietale: independist, constituțional și poporal. Delegații au ajuns la următorul rezultat: Actualul guvern croat să fie înlocuit de unul provizor. Noul ban va avea să declare în dieta croată, că în înțelesul legii sancționate la 10 April 1874, este responsabil dietei, al doilea că între Ungaria și Croația este comuniune de stat. Ce privește cesția limbei, ea se consideră rezolvată deja în legea parțului croat-maghiar. Referitor la căile ferate, că ele sunt ale statului maghiar sau formează întreprindere privată, conferința a hotărât, că vor tracta cesiunea în comisia regnicolară, unde necondiționat va avea să se decidă în interesul Croațiilor.

Deputații croați, cari au luat parte la conferință au predat un memoriu deputaților unguri, în care, sunt rugați aceștia să saneze unele dispozițiuni contrare naturii pactului. Noul guvern va avea de îndeplinit mai multe legi și reforme de însemnătate precum sunt cele despre judicatura administrativă, organizarea secției economice a guvernului croat, și introducerea votului universal. Conform acestora vor trebui publicate noile alegeri pentru dieta croată, care va alege comisia regnicolară. La toate dorințele delegațiilor croați, deputații unguri au răspuns pozitiv, cerând numai fixarea cercului de competență a comisiilor regnicolare.

După știrile acestea date de unul dintre delegați, citiți știrea suferului coaliționist *»Bud. Hirap«* întortochiată cum nu se mai poate: Conferințele amintite n'au avut colorit oficios. Guvernul a știut de ele, dar n'a influențat în nici un chip pertractările urmate. Deputații din propria hotărâre au discutat condițiile reînnoirii păcii, ceea ce nu li-se poate tăgădui, având dreptul de a se mișca liber ca membrii ai parlamentului și eventuala promovarea păcii. Decisiile deputaților nu sunt obligatoare pentru guvern; în caz însă că condițiile păcii ar fi favorabile guvernul le discută și nu le desaproabă, dar numai prin intermediul banului.

Atâta spune *»B. H.«* Va să zică: deputații țin conferințe, aduc hotărâri... dar nu s'obligă. Guvernul știe de ele... dar nu exercită nici o influență, nu le consideră de oficioase. Dar cum se le și consideră astfel, când lucră pe ascuns, pe la spatele banului... Iar dnii deputații recunosc în conferințe drepturile autonome și cererile îndreptățite ale Croațiilor, dar sunt contra lor, și le desconsideră — în semnul statului unitar național — când s'arată opiniei publice maghiare atât de credule.

Ce ironie coaliționistă?!

Situația în Persia. *»Berliner Tageblatt«* află din Teheran, că colonelul rus *Liatkov*, care are comanda supremă a trupelor persiane, și care a fost numit guvernator general al Teheranului, a dat o *proclamație*, prin care interzice cu desăvârșire purtarea de arme, aceasta sub amenințarea cu pedeapsa cu moarte. De asemenea prescrie pedepse foarte severe pentru acei, cari vor huiđui pe soldați. O altă proclamație a guvernatorului general orđonă vânzarea pâneli și a cărnei, și desemnează locurile, pe cari vor putea staționa trăsurile orașului. *Liatkov* proiectează sporirea brigăzii de cazaci la 5000 de oameni. Banii necesari pentru aceasta se vor scoate din dările pe ceai și zahăr.

În Teheran se afirmă, că șahul, înainte de efectuarea noilor alegeri, va încheia mai multe convenții cu Rusia. Pentru moment Șahul dispune de fonduri suficiente. Direcțiunea telegrafelor i-a pus la dispoziție suma de 50.000 tomani, iar oficiul vămilor 10.000. Sumele acestea i-au fost predate fără avizul ministrului de finanțe.

Cu privire la *schimbul de telegramme dintre regele Eduard și Șahul Persiei* *»Daily-Expres«* publică următoarele: Regele Eduard a telegrafiat lui Mahomed Ali, Șahul Persiei, cerându-i să retragă cazacii din jurul legației engleze din Teheran. Regele cere ca Șahul să-i răspundă pe cale diplomatică despre îndeplinirea acestei cereri. În nota sa telegrafică regele Eduard accentuiază, că atâta timp cât Șahul nu poate garanta viața locuitorilor, cei refugiați la legația engleză au dreptul a fi apărați.

Starea fondurilor nășăudene.

— Epilog* —

Dupăce, — parte din dezbaterile urmate în conferință după ținerea expozeului meu, parte din convorbirile, sfătuirile și păreriile auzite afară de conferință între prietini și persoanele cu mare durere pentru cauza fondurilor, — am văzut, că unii din frații grănițeri, — nu cu mai puțin interes, dar necunoscând în deajuns cauza, — nu m'au înțeles destul de bine, poate pentru că în unele puncte nu au fost destul de clarificați; după ce poate și publicul aflător afară de ținutul nostru în unele cesiuni ale fondului nu e deplin indus și orientat, ca să poată judeca cauza limpede; dupăce în unii s'au alții s'ar putea naște nedumeriri privitoare la ținuta mea în special și a comisiunii în general față cu școalele fundamentale, ca să nu să deie cauză la discuții ziaristice, cari cu *invecțiile lor nemeritate* nimicesc în oameni interesul și le reduc zelul pentru cauză: aflu de consult cu binevoitoarea permisiune a onorabilei redacțiuni a mai adauge câteva lămuriri la expozeul meu apărut în *»Gazeta«* începând din nr. 128 a. c.

Din capul locului trebuie să mărturisesc, că eu *principialmente nici când nu am fost și nu sunt pentru desființare de școale*, ca atât mai puțin, — de s'ar putea altcum — aș putea vorbi despre perirea școalelor fundamentale. Aceasta o știu prea bine toți d-nii comisiunii administratoare și foarte mulți din d-nii comitetului fondurilor.

Sunt aproape 10 ani, decând văzând necazul și cunoscând perfect finanțele fondului, eu însumi am propus, ca pentru acoperirea cunquenalelor învățătorilor dela școalele fundamentale să cerem ajutor dela stat pe baza legii din 1893, tocmai așa precum au cerut și cer susținătorii școalelor confesionale. Dacă confesiunile au cerut și cer, din ce motiv să nu cerem noi, când venitul nu ni-e suficient, iar repartiții nu avem pe cine face?! Principiul susținerii școalelor m'a îndemnat să fac aceasta propunere cu cea mai bună și curată intențiune. Dar ce să vezi? Nu numai că propunerea nu s'a primit, dar am fost tras în tină și pe cale ziaristică! Acuma l'am cere bucuroși, dar nu-l mai căpătăm!

Am recurs apoi la alt expedient: *La propunerea mea*, comisiunea fondurilor a îndreptat un apel către comunitate interesată în primă linie față de școalele fundamentale rugându-le, ca ele să subvenționeze cu o sumă corespunzătoare bugetul acestor școale; să le asigure astfel existența luând fiecare în bugetul comunal câte o subvenție anuală pentru aceste școale, și aceasta cu atât mai vărtos, deoarece școalele au caracter comunal și mai ales comunele *Monorul, Hedimul*, etc., o puteau ușor face acestea neavând arunciri comunale! Ba mai mult! Conducătorii respectivelor comune pe cale privată au fost făcuți atenți la toate împrejurările, ce pot obveni! Și, ce credeți, care a fost rezultatul? Absolut negativ!

Amintesc încă un caz. Pentru școala repetițională economică comuna Monor după lege trebuie să plătească anual o sumă de 100 cor. Comuna n'a voit, fondurile au recurat și pentru acest bagatel au urmat atâta amar de scrisori, atâtea întreveneri și remonstrațiuni la ministeriu și totuși fondurile au tras scurta! Știu frații Monoreni lupta mea, când cu edificarea școalei din Monor, pentru care fondul a trebuit să contragă împrumut.

Știu Domnii învățători lupta mea în cauza ajutorului de 200 cor. dela comuna Nășăud pentru școala repetițională agromonică!

Da! Am avut și am simț pentru existența acestor școale, însă cei interesați nu m'au priceput, ori n'au voit să mă priceapă. Munca începută trebuia continuată conștiu și la timp de cele 3 comune interesate în prima linie: Nășăud, Borgopund și Monor.

Voința și nuzința noastră a tulburora de a susține școalele ne-a adus știrbirea autonomiei. Azi am ajuns acolo, că preliminarele acestor școale le compun curatoarele lor; apoi pe calea inspectorului reg. școl. se susțern comisiunii administrative a comitatului spre aprobare și numai apoi să trimit fondului susținător pentru a lua sumele în budget. Pe direcții acestor școale îi numește inspectorul regesc; cele mai multe cauze ale acestor școale acesta le judecă etc. etc. E bine așa? Totuși, dacă cineva cutează a expune azi limpede și adevărat starea lucrului dela aceste școale, frații mai de aproape interesați devin nervoși și ești

* Dăm loc acestui articol ce-l primim dela d-l Dr. *Leon Scridon*, protonotar comitatens, fiind în strânsă legătură cu raportul publicat înainte cu câteva zile. — Red.

expus atacurilor! Zic, că omul acesta nu mai are simț pentru școală etc.

Ar fi foarte bine să susținem școalele, dar când vedem că absolute ne lipsesc mijloacele, când aproape de 10 ani preliminarile se încheie cu deficit, și când trebuințelor celor mai arzătoare nu putem satisface, — datorința, sfântă avem să dezvălim situația, cum este să nu ne amăgim unii pe alții, să nu înșelăm cu tăcerea noastră pe descendenții fondatorilor! Datorința avem aceia, cari în urma poziției, ce ocupăm la fonduri ca membrii ai comisiunii administratoare, cunoaștem mai bine și mai de aproape situația și greutățile ei; cunoaștem răul ce ne roade; — să expunem starea neagră, cum este și eventualitățile ce ne așteaptă, ca astfel să prevenim relele mai mari. Dacă nu am face aceasta, nu mai putem fi nici un moment vrednici de încrederea pusă în noi! Nu cel ce vorbește și descopere răul este vrășăș și dușman al instituțiilor noastre, ci cel ce ascunde și tace și prin aceasta împedecă sanarea răului la timp.

(Va urma.)

STIRILE ZILEI.

— 21 Iunie v.

Aiteța Sa Arhiducele Leopold Salvator — scrie *»Tel. Român«* — a înapoiat vizita Escelenței Sale, Arhiepiscopului și Metropolitanului nostru Ioan Mețianu, Miercuri după amiază, la orele 4 și trei sferturi. Aiteța Sa imperială și regală a stat la înalt Prea Sfințitul domn Arhiepiscop și Metropolitan cam treizeci de minute. Dala Escelența Sa, de care s'a despărțit în mod foarte cordial. Aiteța Sa a plecat, în trăsura proprie, cu care venise la reședința arhiepiscopescă, la casarma artileriei, unde a ținut inspecție. Aiteța Sa imperială și regală a regretat mult, că așteptat fiind la casarmă, nu poate să viziteze și frumoasa noastră catedrală.

Ezamenul de gimnastică la școalele noastre medii se va ținea Luni în 22 Iunie v. în curtea de gimnastică la orele 5 1/2 p. m. În decursul exercițiilor libere și la aparate va cânta muzica militară. După încheierea examenului va urma premiere celor mai buni gimnastici. În caz de timp nefavorabil examenul se amână pe altă zi. Intrarea 40 bani.

Părintele Hlinka din nou condamnat Părintele Hlinka a luat o nouă pedepsă de astădată însă în bani. Afacerea e următoarea. Acum sunt doi ani părintel Hlinka întâlnind pe funcționarul Soós pe stradele Rozenbergului îl apostrofă pentru dese deputațiuni zadarnice ce se trime-teau la episcopul Pärvy. Intre altele Hlinka spuse, că în chipul acesta se face risipi de bani publici. Tribunalul din Rosenberg același care a condamnat pe Hlinka la doi ani temniță — deci foarte nepreocupat în chestie — a osândit pe părintele Hlinka la o lună temniță, dar curtea de cassați din Presburg, stabilind numai delictul ofensei de onoare, a schimbat verdictul la 60 de coroane amendă în bani.

De-ale canalizării. Ni se aduce la cunoștință că săptămâna viitoare se vor începe lucrările de canalizare în stradele *Johannis, Hirscher*, riul lat și în locul di-tața școalelor ev. săsești.

Zăpadă în Maramureș. Din Sighetul Marmăției se telegrafiază, că eri au căzu mari ninsori în comitatul Maramureșului nimicind recoltele bițiilor locuitori. În fața acestei grozave nenorociri s'a inițiat o mișcare, pentru a veni în ajutorul celor nenorociti.

În favorul copiilor săraci vor avea loc mâne după amiază în parcul Rudolf serbări aranjate de reuniunile de binefacere din Brașov. La aceste serbări va con-certa muzica orașului.

Producția Conservatorului din București. Joi la orele 3 și jum. d. a., a avut loc a doua și cea din urmă producție muzicală a Conservatorului de muzică și de artă dramatică din București. La sfârșitul examenului s'a cântat *»Mama lui Ștefan cel-Mare«*, frumoasa baladă a d-lui Dimi-Ansamblul soliștilor, corului și orchestrei a fost neîntrecut. Această grea bucată ne-a dat încă o dovadă de cât se mucește la Conservator. D-ra Bobora și d-l Folescu au fost la înălțimea corului și orchestrei. Au asistat: d-na Clotilda gener-Averescu, d-l Pompiliu Eliad, director general al teatrelor cu d-na, d-na Olănescu cu d-șoarele, d-l Tănăsescu, inspectorul învățământului muzical.

»V. N.«

Camera comercială din loc ne anunță că doamna vād. Siegens, proprietara fra-

zelăriei de lux de aici, a primit din partea Regelui României, titlul de furnizoară a curții regale române.

Tuberculoza în România. Direcțiunea serviciului sanitar a întocmit o statistică privitoare la tuberculoza pulmonară în România pe anul 1905—1906. Din raport se constată că în 1905, au fost îngrijiți 4615 bolnavi, dintre cari au murit 700 și au mai fost 12.542 de consultațiuni gratuite. În anul următor, au fost îngrijiți 3704 bolnavi, dintre cari au murit 620, iar consultațiunile gratuite au fost în număr de 12.707. D-l Dr. Cantacuzino, directorul serviciului sanitar, a dispus să se construiască încă două noi spitale pentru tuberculoși, unul la Bisericiani (Neamțu) și altul la Bărnova (Vaslui), acesta din urmă purtând numele regretatului Dr. Ion Rădovici.

În comunele rurale s'au dat 2721 consultațiuni gratuite în anul 1905 și 3352 în 1906. În spitalele rurale au fost tratați 900, dintre cari au murit 119 în 1905 și 800 dintre cari au murit 90 în 1906. După sex, au murit la orașe, în 1905, 2495 bărbați și 1891 femei, iar în 1906, 2028 bărbați și 1550 femei. Cel mai mare contingent de tuberculoși îl dau muncitorii; în orașele Capitale au fost 17.88 la sută, iar în celelalte orașe 35.54 la sută în anul 1906. Meseriașii cu viața sedentară dau un contingent mai mare de tuberculoși decât ceilalți; agricultorii vin cu 10—14 la sută în 1905 și cu 14—22 la sută în 1906 în orașele mici.

Camera de comerț și industrie din Brașov va ține luni în 6 Iulie n. la orele 3 p. m. o ședință plenară.

O dramă familiară. Din Newyork se anunță, că un comerciant anume Turner, care era foarte gelos, amenința pe femeia sa că dacă o va prinde cu vre-un bărbat, o va ucide. Duminică d-na Turner se duse la biserică, întovărășită de fiul ei, un băiat de 16 ani. Turner, care o urmărea de la distanță, nu recunoscu pe fiul său și crezând că însoțitorul femeii ar fi un amant al ei, trase trei focuri de revolver asupra tinărului și două asupra femeii. Amândoi căzură greu răniți la pământ. Văzând înspăimântătoare să greșală, Turner îndreptă arma contra sa, dar glonțul îl atinse numai ușor, deoarece trecătorii îi smulseră arma din mână. La închisoare, Turner refuză să mănânce și să bea, deoarece voiește să moară de foame.

Ciuma în Egipt. Guvernul român a fost informat că la 29 Iunie st. n. s'a ivit la Alexandria (Egipt) un caz de ciumă bubonică. La Bagdad (Turcia de Asia) nu s'a mai ivit nici un nou caz de ciumă, dar au murit doi dintre bolnavii vechi. Direcțiunea generală a serviciului sanitar a luat toate măsurile de carantină pentru proveniențele din acele localități.

Tuberculoza și telefonul. În urma unui articol publicat în ziarul medical »The Lancet« din Londra asupra primejdiilor de molișire prin aparatele telefonice, s'a încercat o curioasă experiență la unul din telefoanele biroului postal din Central Exchange. Încercarea s'a făcut cu un transmisor, de pe gura căruia s'a luat tot praful găsit și s'a inoculat la doi porci de India. Unul din ei a murit la 23 de zile după inoculare, iar autopsia a dovedit ravagiile tuberculozei. A doilea murit după 27 de zile și semnele de ftizie, cari de asemenea s'au constatat au îngăduit să se tragă concluzia, că germeii tuberculozei pot fi transmiși și prin aparatele telefonice. Prin urmare, e necesar să se desinfecțeze periodic aparatele publice sau particulare. Aceasta se face zilnic la cele 50 de telefoane din Stock-Exchange din Londra cu ajutorul unui desinfector aprobat de departamentul postelor. Dar până acum, pilda aceasta n'a fost urmată. Se speră, că experiența dela Central Exchange va avea ca efect generalizarea acestei măsuri profilactice.

Muzică la promenadă. Muzica orașului va concerta luni la orele 5½, la promenada de jos. În program este luată și »Hora Sinai« de Ventura.

Aviz. Din cauza repausului Duminică va fi deschisă mâine în orele de după amiază numai farmacia d-lui F. Jekelius.

Aparate fotografice pentru diletanți. Recomandăm tuturor cari se interesează de arta fotografiei, acest sport plăcut și ușor de învățat casa specială provădută cu articole din domeniul fotografiei a firmei fondată în anul 1854. A. Moll k. u. k. Hof-lieferant Wien I Tuhlauben 9. La cerere se trimite preț curent ilustrat.

Doă producțiuni publice culturale.

Râșnov, Iunie 1908.

Amice!

Ț'am fost promis, că din retragerea mea, aleasă de bunăvoie departe de sgomotul orașului, îți voi comunica din când în când câte ceva de interes general cultural. Imi împlinesc promisiunea. Ca om de școală, carele din tinerețe mă devotasem instrucțiunii publice, ori ce incident cât de neînsemnat relativ la școală mă impresionează și imi cuprinde eul meu psihic cu un farmec, de care nu mă pot elibera pe deplin până ce nu-mi descarc suferințele mele cu cuvântul, fie cu scrisul de impresiunile produse și ideile cristalizate, consecință firească a oricărui proces psihic.

Am asistat aici la două producțiuni publice-culturale; la un maiial sau mai corect zis Iunial, sârbătoarea școlară și populară într-o poeniță prea îngustă pentru desfășurarea jocurilor școlarelor și danțurilor tineretului dornic de astfel de petreceri. Un conglomerat de oameni de toate categoriile, postaiți sub umbra binefăcătoare a arborilor tineri, ce împrejmuită acest loc, alții în centru danțând cu focul tinereții fără să le pese de norii de pulbere produși prin frământarea solului nisipos de sub sprintenele lor picioare — îți face impresia, că acest popor plin de vigoare e merit a brava vitregitate timpurilor și azi ca și în trecutul cât de depărtat, unora nu mai puțin vitreg ca epoca luminilor, în care trăim și ne sbuciumăm a ne conserva individualitatea noastră etnică moștenită dela străbunii noștri valoroși în mersul repede și pe întrecute al evoluțiunii timpului prezent.

La vr'o două săptămâni după Iunialul de a doua zi de Rusalii, la 15 I. c. v. mi-se prezintă ocaziunea a doua a azista la altă producțiune și mai serioasă și mai apreciabilă din punctul meu de vedere. Duminică se ținu aci esamenul de vară, ori anual, al școlaei primare cu cinci clase în șase despărțăminte, conform legii, conduse de 5 învățători. Avizat de dirigintele acestei școlae, că esamenul se începe precis la 1 oră p. m. mă grăbii a mă prezenta renunțând la repausul obișnuit și necesar unui bătrân ca mine, numai și numai să pot azista chiar dela începutul esamenului.

Însă esamenul începu abia la ora 2 p. m. Un incident fu pricina acestei întârzieri cam neplăcute asistenților. D-l inspector districtual de școlae din acest protopopiat sosi cu trăsura sa din comuna sa de reședință, în care este și paroch, abia la timpul notat aci. Trec peste incident, dar în țesă generală nu pot a nu observa »sine ira et studio«, că noi Români suntem greu de disciplinat, punctualitatea noastră lasă încă mult de dorit. Să nu uităm mai cu samă în prezent, când evenimentele ne copleșesc cu repeziciunea fulgerului, că »ordo est anima rerum«, iar disordinea cât de neînsemnată ar fi ea în aparență, produce repede și pe nesimțite disarmonie puterilor acestui neam cu temperament sanguinico-coleric și cu toate aceste răbdurii și pacinic — aș putea zice prea răbdurii une-ori — notă apretiată din punctul lor de vedere de adversarii noștri politici, cari îl încarcă de laude meritato și nemeritate cu meschina intențiune a-și descărca resentimentele, să nu zic ura seculară asupra conducătorilor poporului firești, înfrându-i de instigatori-agitatori, sau în limbajul trivial buitogatăi ai acestui popor blând, pacinic și flecsibil.

Esamenul s'a ținut în biserică spațioasă și frumoasă demnă de această comună fruntașe, căci în edificiul școlaei, vechiu dar trainic și așezat la un loc din orice considerație priincios sănătății școlarilor, lipsește încă o sală mai spațioasă. Un public număros, onorațiilor comunei, părinții și rudeniile elevilor se presentară la acest festival școlar urmărind cu interes viu răspunsurile copilașilor acestora vioi, sprinteni, curăței, deschiși în mișcări, gesturi, vorbe și cu deosebire în cântare. Un singur inconvenient mi-se păru a fi, rezonanța prea tare a bisericei, încât din răspunsurile elevilor rostite cu voce plină, țunele îți scapă.

Nu voi face recensiunea modului de esaminare a domnilor învățători, din care poți întrevădea în multe cazuri metoda de predare a materiei; ci mă mărginesc a apreația prestațiunile, cum mi-se prezintară, făcând unele observări subiective discutabile în ori ce caz, dar și cu bunăvoință făcute.

(Va urma).

Varietăți.

Ziarul »Comedia« din Paris a pus la cale un *interesant plebiscit*. A redactat 11,000 circulări, pe cari a trecut numele celor 21 critici dramatici mai cunoscuți din Paris.

Aceste circulări s'au trimis apoi în provincie, autorilor dramatici, romancierilor, criticilor, artiștilor, directorilor de teatru, abonaților la teatru, cercetătorilor obișnuiți ai teatrului etc. cu rugarea de a arăta criticul preferat din listă.

Acel dintre concurenți care va avea cel mai mare număr de voturi va fi proclamat »prințul criticeii«. — Și i-au sosit ziarului »Comedia« 10,125 răspunsuri, cari l'au scos în frunte pe Faguet, cu 1525 voturi, apoi A. Brisson cu 1368 voturi, Catulle Mendès cu 1301 voturi, Jean Richepin, cu 978 voturi și Nozière cu 813 voturi.

La rândul lor însă Catulle Mendès și Brisson și-au dat votul pentru Faguet.

Până acum s'au cunoscut plante carnivore, cari mănăcă și șoareci, s'au cunoscut flori cari rid și flori cari plâng, dar nu s'a auzit nici odată până acum de un *vegetal, care să fie apucat de tusa măgărească*.

Revista, »Journal de la santé«, a descoperit acest vegetal, care crește în țările tropicale și ale căru fructe seamănă cu ale bobului. Această plantă e maniacă, e uneori apucată de mânie și ceace e curios orice fel de praf îi face rău.

Indată ce se lasă pe frunzele ei un singur fir de praf, stomatele sau organele respiratoare ale plantei se umple cu gaz, se umflă până ce produc o explozie, care seamănă mult cu tusa măgărească a copiilor.

De bună seamă ar produce un interesant sgomot tusa, care s'ar produce aruncând praf mult pe câteva exemplare din această plantă.

Cu toate că s'a constatat că pământul e rotund și că ocolul lui se poate face într'un timp relativ scurt — și cu toate că toate unghiurile pământului afară de poluri sunt cunoscute, totuși s'a putut descoperi de curând, *rasse omenești încă necunoscute până azi*.

Astfel niște oameni de știință, Humbold și Digueu au descoperit în Mexico, care nu e nici un pământ nelocuit nici barbar, aproape de orașul Tepic (cu 20,000 locuitori) două popoare cu nume, cu limbă și cu viață aparte și necunoscută. Ei păstrează moravurile lor antice, ca și când n'ar fi început acolo o viață nouă prin venirea de atâtea veacuri a Europeanilor în acel Nou Continent.

Dar și mai de curând un alt om de știință a descoperit în Siberia de nord tribul Yukoghiriilor, cu desăvârșire deosebiți de ceilalți Eschimoși prin tipul lor, prin limba și prin moravurile lor.

Ei prind la căruțe câinii și femeile lor, iar pe bătrânii, ajunși nefolositori, îi omoară

Cugetări și maxime.

Acela care caută gloria prin virtute, nu cere decât aceea ce merită.

Poporul și cei mari n'au nici aceleași virtuți, nici aceleași vici.

Comerțul este școala înșelătoriei.

Credința este consolarea celor sărmăni și teroarea celor fericiți.

Arta de a place e arta de a înșela.

Când nu găsim liniștea noastră în noi înși-ne, e nefolositor a o mai căuta în altă parte.

Iubirea este pentru sufletul celui ce iubește aceea ce sufletul este pentru corpul, pe care îl însuflețește.

Nu se blamează vițlul și nu se laudă virtutea decât din interes.

La Rochefoucauld.

ULTIME ȘTIRI.

Viena. 4 Iulie. Regele Eduard pleacă la 6 Iulie la Marienbad și între 7 și 8 ale lunii va fi oaspele Maj. Sale Monarhului la Ischl. Regele Angliei se va reintoarce apoi la Marienbad, unde rămâne 3 săptămâni.

Londra. 4 Iulie. Din St.-Louis se telegrafiază că la Sedalia (statul Missouri) s'au ciocnit eri din cauza ceței două trenuri accelerate.

Sunt 8 morți și 20 răniți.

Berlin. 4 Iulie. »Vossische Zeitung« publică un articol intitulat »Rădăcinile răului din Macedonia« în care arată pe față și citând numele miniștrilor sârbi, bulgari și greci din Belgrad, Sofia și Atena, spune că aceștia sunt autorii crimelor asasinatelor, jafurilor și incendiărilor din Macedonia. Mai departe se citează numele acelor conzuli generali sârbi, bulgari și greci, din diferitele orașe ale Macedoniei, cari pun la cale și încurajiază crimele, sprijinând pe bandiți.

Petersburg, 4 Iulie. Se telegrafiază din Taebriș, că *revoluția și anarhia au luat acolo proporții îngrozitoare*. Mulțimea, și în special femeile caută să se refugieze la consulatul rusc. Revoluționarii au încunjurat localul consulatului așa că mulțimea nu poate pătrunde. Pe străzi au loc masacre. Poporul este indignat împotriva Rușilor și sunt temeri că el va ataca băncile rusești. Situația este foarte serioasă și nu coresponde întrun nimic cu știrile oficioase, cari caută să ascundă gravitatea evenimentelor. De pretutindeni se anunță că poporul se înarmează.

»ALBINA« institut de credit și de economii Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna Iulie 1908.

Intrate:	
Numerar cu 1 Iunie 1908.	Cor. 26,139-90
Depuneri spre fructificare	153,417-32
Cambii rescumpărate	393,040-
Conturi curente	11,266-53
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	14,370-02
Imprumuturi pe produse	—
Monetă	5,502-93
Jomisiuni, cupoane și efecte	8,328-31
Banci	180,994-54
Interese și provisiuni	24,157-58
Diverse	287,575-44
Cor.	1,104,792-57
Eșite:	
Depuneri spre fructificare	Cor. 169,042-85
Cambii escomptate	402,067-
Conto curent	8,951-29
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	18,737-
Imprumuturi pe produse	—
Monetă	6,532-73
Comisiuni, cupoane și efecte	1,114-61
Interese și provisiuni	3,561-65
Spese și salare	4,128-38
Banci	286,755-46
Diverse	179,193-84
Numerar cu 30 Iunie 1908	24,707-76
Cor.	1,104,792-57

Dr. Nicolae Vecerdea
dirigent.

Iosif Oncioiu Ioan Murăroiu
contabil, casier

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisoe.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultațiuni
cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la
facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

Cărți de rugăciuni.

Sonorul său frumos răsuna în tórele plânso-cânturii la mormântul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu. —24.

Carte de rugăciune de Calistrat Cora sunt cu: Cor. 1-40, 1-60, 1-80, 2-40, 2-60, 7—, 8-40.

Lauda lui Dumnezeu: costă —90, —60, 1-80, 2-10, 2-65, 2-80, 3-10, 3-50.

Cheia Raiului costă: —75, 1-20, 1-40, 2—, 3-50.

Versurile nasterii Domnului nostru Isus Christos, . . . —12.

Visul Născătoarei de D-zeu —12.

Epistole a Domnului nostru Isus Christos, ce a trimis-o Dumneșdind ceriu, . . . —24

Cărți de rugăciuni întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuți cuprinzând diferite rugăciuni: rugăciunea de seară, cântă d-l nostru Isus Christos, ingerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născătoare. Rugăciunile în zilele de peste săptămână. Liturgia de Duminecă. Acatistul bunăvestirii. Canone. Rugăciuni de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din săptămâna luminată. Rugăciunile din ziua Nasterii Domnului. Rugăciuni de cuprins felurit etc.

Töte aceste cărți sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxose. Töte însă sunt förte frumoșe și elegante. Prețul lor e felurit.

Cărți noi.

In institutul de arte grafice „Minerva“ au apărut următoarele cărți frumoșe:

N. Dumăreanu. „Răsplată“ (nuvele). Prețul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schițe, Amintiri“. Prețul cor. 2.—

Maria Baiulescu. „Extaz“ (poezii). Prețul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite“ ediția II. Prețul cor. 2.—

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
de
Ghete

Se capătă în toate prăvăliile mai mari
The „NOXIN“ Co.

Londra:
E. C. 57. Chiswell Street
Wiena XVIII.:
Willy Weingärtner
S mpey-Strasse 13
Telefon 22149.

Paris:
125. Rue Montmartre.

Budapesta, VI.:
Brüder Hochsinger.

Băile minerale vindecătoare din Előpatak

au efect deosebit contra boalelor de stomac, rinichi, ud, mitră, ficat și sp'ină, șoldină reumatism, constipație, precum și contra boalelor, cari se desvoltă din nervositate. Cura cu renumita apă de beut Előpatak, urmată după ordinațiunea medicală, împreună cu băi reci și calde, masaj, gimnastica svedică, trai dietetic da rezultate foarte favorabile. Sezonul băilor dela 15 Maiu până la 15 Septemvrie. Stațiune de cale ferată Feldioara (Földvár) și Sepsiszent-György cu comunicație ieftină de trăsuri. Locuințe și întreținere ieftine și elegante. Pentru sezonul prim din 15 Maiu până în 15 Iunie și al doilea dela 20 August până în 15 Septemvrie se plătește numai jumătate din taxa pentru cură și muzică. Locuința cu 50%, întreținerea mult mai ieftină. Apa minerală Előpatak ocupă primul rang între apele minerale alcaline ce conține alcoolid de fer se folosește și ca doftorie de casă, și e foarte plăcută amestecată cu vin sau ca beutură răcoritoare. In străinătate precum și în țeară se consumă anual mai mult ca un milion de sticle. Locul de trimitere Előpatak și în cele mai multe orașe și case de comerțiu engros.

La dorință se trimit și prospecte franco.

Dirrecțiunea.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări“. Prețul cor. 1.50.

Guy de Maupassant. „O viață“ (umilul adevăr) traducere de Em. Gârleanu. Prețul cor. 2.—

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor“. Prețul cor. 1.—

Caton Theodorian: „Sângele Solovenilor“. Cor. 1-50.

Ion Bărseanu: „Dor pustiu“. C. 1-50

C. Sandu-Aldea: „Sfaturile unui plugar luminat“, cărți-cica I-a. 50 bani.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, idroterapie rațională, cură de zăr și lapte.

DORNA

în Carpații Bucovinei.

Stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței aurie, 14 oare depărtare dela București și 11 oare depărtare dela Liov.

Palate monumentale de cură, laboratoriu balneologic, apeducte din izvoare Alpine, canalizație, lumină electrică, pavilion de izolare, cale pentru biciclete, de două-ori pe zi concerte ale muzicii militare dela Regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și plute.

Succese splendide la: boale de nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă și exudate.

Prospecte gratis.

Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi, cons. imp.

Dr. Arthur Loebel.

NOUL OTEL

„CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.

Lumină electrică.

Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

167,23—10.

Zizinul (Zajzon) băi calde și reci, feruginoase și iodferuginoase,

renumit prin frumșetea sa naturală, este una din comunele Săcelelor în Brașov. Stațiunile mai apropiate de C. F. R. Brașov și „Deresztye-Hétfalu“ de unde Motor și Omnibus în timp de 1¼ oare duc deadreptul în localul băilor pentru 70 fileri.

Postă, Telegraf, Telefon Medic și farmacie în loc.

Băile sunt într'un ținut păduros, frumos și cu minunate locuri de excursiune, cum sunt: romantica vale a Zizinului, Csukás-ul, Peatra-mare, Dealul studențior (Schuller), Buceciu, Peatra-Craiului (König-tein), pasurile: Buzău, Șanț (Ó. Sánecz), Tmiș, Bran; comunele: Predeal, Azuga, Bușteni, Sinaia, București, Constanța, port și băi de mare, care dela Zizin se află la distanță de 12 oare în marginea Mării negre. Apoi la băile dela Kovasz, Mámás, Előpatak, Tusnád, peștera cu pucoasă dela Torja și lacul „Sântei Ana“.

Prețuri ieftine. 30 odăi mobilate în hotel, vile și case private pentru întreg sezonul cu 40—200 coroane. Alimentarea zilnic dela 2 cor. 80 fileri în sus.

Piața ieftină Distracție: zilnic de 2 ori muzică capela lui Ignác Péter din Brașov, tennis, aparate de gimnastică, popice etc.

Taxa băilor dela 30—100 fileri. Sunt băi calde și reci feruginoase, bazine din beton pentru înot deosdbit bărbați și femei. Favor pentru scaldători. Taxa de sezon dela 4—12 ani 2 cor., de aci în sus 4 coroane.

După analiza profes. universitar Dr. Lengyel Béla apa iodoasă întru toate se potrivește cu cea din Ems, Gleichenberg și Niederelster, iar cea feruginoasă cu cea din Barta (Bartfeld). Ca conținut de fer întrece apele din Spaa, Pyrmont, Franzensbad și Marienbad, concurează cu cea din Rohitsch.

Sezonul durează dela 1 Iulie până la 1 Septembrie.

Cu informații mai detaiate servește

Sipos János,
notar comunal în Cernat (Săcele).

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicose la stomac și pântec, în contra cărceilor și acereii la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesci a luat acest medicament de casă o răsnăndire, ce cresce meren de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătörescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este förte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcăă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cincă bucăți cor. 1.80

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisör al curții imperiale.

— Comande din provincia se efectuează zilnic prin rambursă postală —

La deposite se se cëră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremus Nepoși.